

Opgave 4 Problematische jeugdgroepen

Bij deze opgave horen schema 1 en de teksten 5 en 6 .

Inleiding

Het rapport 'Kostbare vriendschappen' doet verslag van een onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het onderzoek brengt binnen één gemeente in kaart welke maatschappelijke problemen veroorzaakt worden door problematische jeugdgroepen en welke kosten voor de samenleving daaraan verbonden zijn. In de onderzochte gemeente waren twee criminele en drie overlastgevendende jeugdgroepen actief. In de periode van vijf jaar die in kaart werd gebracht, waren gedurende korte tijd ook nog twee hinderlijke jeugdgroepen actief. Maar vanwege te weinig bruikbare gegevens zijn deze hinderlijke jeugdgroepen niet in het onderzoek meegenomen. Schema 1 en de teksten 5 en 6 komen uit het onderzoeksverslag.

Lees schema 1.

De hinderlijke jeugdgroepen werden vanwege te weinig bruikbare gegevens, niet meegenomen in het onderzoek. De onderzoekers hebben onder andere gebruikgemaakt van politiestatistieken. Schema 1 bevat informatie waarmee verklaard kan worden waarom over hinderlijke jeugdgroepen minder gegevens in de politiestatistieken beschikbaar waren.

- 2p 14 Leg uit waarom er te weinig bruikbare gegevens van hinderlijke jeugdgroepen in de politiestatistieken staan. Gebruik daarvoor twee verschillen tussen hinderlijke jeugdgroepen en de andere twee soorten problematische jeugdgroepen.

Uit de omschrijving van de drie typen problematische jeugdgroepen valt op te maken dat de politie niet alleen maar ingezet zal worden vanwege haar taak om strafbare feiten op te sporen. Bij het bestrijden van problematische jeugdgroepen zal de politie ook een van haar andere taken uitvoeren.

- 2p 15 – Welke andere taak zal de politie uitvoeren bij het actief bestrijden van problematische jeugdgroepen?
– Welke persoon of instantie is verantwoordelijk voor de inzet van de politie in verband met deze andere taak?

Lees tekst 5.

In tekst 5 is sprake van een referentiegroep.

- 2p 16 Leg uit waarom je in dit onderzoek een referentiegroep nodig hebt.

vraag 17 overslaan

Het onderzoek 'Kostbare vriendschappen' is uitgevoerd in één gemeente. De onderzoekers hebben wijk/postcodegebied als matching kenmerk meegenomen om zo ook andere kenmerken van de groep (zie de regels 16 tot en met 20 van tekst 5) mee te kunnen wegen.

- 2p 17 Leg uit dat voor dit onderzoek de wijk / het postcodegebied homogeen van samenstelling moet zijn.

Onderzoekers formuleren vaak een hypothese met een afhankelijke en een onafhankelijke variabele.

- 3p 18 – Formuleer, in aansluiting op de regels 1 tot en met 26 van tekst 5, een hypothese met twee variabelen die bij dit onderzoek zou kunnen passen.
– Wat is de afhankelijke variabele en wat is de onafhankelijke variabele in deze door jou opgestelde hypothese?

Jongeren kunnen crimineel gedrag gaan vertonen omdat ze deel uitmaken van een groep. De begrippen 'groepsdruk' en 'groepsdwang' benoemen aspecten van groepsdynamiek. Neutralisatie is een speciale vorm van groepsdynamiek.

- 2p 19 – Leg uit wat neutralisatie inhoudt.
– Leg uit hoe neutralisatie crimineel gedrag kan bevorderen.

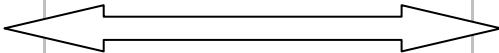
Lees tekst 6.

- 2p 20 Leg uit welke twee kenmerken van integraal veiligheidsbeleid te herkennen zijn in de lokale aanpak.

Opgave 4 Problematische jeugdgroepen

schema 1

Typen problematische jeugdgroepen

Hinderlijke jeugdgroep	Overlastgevende jeugdgroep	Criminele jeugdgroep
<ul style="list-style-type: none"> • Dit groepstype hangt wat rond in de buurt, is af en toe luidruchtig aanwezig en trekt zich niet zoveel aan van de omgeving. Soms loopt het uit de hand en zijn er kleine schermutselingen, maar dat is doorgaans snel in de kiem gesmoord en vaak ook meer toeval dan gepland. Ook maakt de groep zich incidenteel schuldig aan kleine vernielingen. • Een beperkt aantal jongeren maakt zich soms schuldig aan (veelal lichte) gewelds- en (in mindere mate) vermogensdelicten. Over het algemeen is het een groep die nog voldoende ‘autoriteitsgevoelig’ is en aanspreekbaar op zijn gedrag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit groepstype is wat nadrukkelijker aanwezig, kan af en toe provocerend optreden, valt omstanders wel eens lastig (uitschelden of zelfs intimideren), vernielt regelmatig allerlei zaken en trekt zich niet zoveel aan van andere mensen. • Geweldsgebruik wordt niet geschuwd en de groepsleden zijn ook minder goed te corrigeren. De lichtere vormen van criminaliteit waaraan de groep zich schuldig maakt, worden – in vergelijking met hinderlijke groepen – doelbewuster gepleegd en de groepsleden zijn ook meer bezig om te zorgen dat ze niet worden gepakt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit groepstype bestaat (in ieder geval voor een deel) uit jongeren die behoorlijk op het criminele pad zijn geraakt. Ze zijn al vaker met de politie in aanraking gekomen. • Kenmerkend is dat ze meer en meer criminaliteit plegen voor het financiële gewin in plaats van voor de kick of het aanzien. Deze jongeren scoren ook hoog op de delicten waarop de andere typen groepen hoog scoren. De feiten zijn echter ernstiger en ze schrikken niet terug voor het gebruik van geweld.
<ul style="list-style-type: none"> - Wijkniveau - Losse groep / tijdelijk - Vrije tijdsbesteding 		<ul style="list-style-type: none"> - (Boven)stedelijk - Harde kern / langdurig - Financieel gewin

bron: Cebeon, ‘Kostbare vriendschappen’, december 2016

tekst 5

Samenstelling van referentiegroepen

Voor het onderzoek is niet alleen een kostenstudie gemaakt voor problematische jeugdgroepen (de onderzoeksgroep), maar is tevens per type groep een referentiegroep jongeren samengesteld waarvoor kosten in kaart zijn gebracht. (...) Afgaande op de kenmerken van de leden van problematische jeugdgroepen zijn geslacht, leeftijd en wijk/postcodegebied meegenomen als matching kenmerken. Laatstgenoemd kenmerk is relevant omdat problematische jeugdgroepen in uiteenlopende gebieden actief zijn. Bovendien worden met wijk/postcodegebied ook belangrijke sociaal-economische kenmerken, culturele herkomst en opleidingsniveau meegewogen. Per type groep heeft dit een vergelijkbaar aantal jongeren opgeleverd in dezelfde leeftijd, met hetzelfde geslacht en woonachtig in dezelfde wijk, maar die niet bekend zijn als lid van een problematische jeugdgroep. (...)

Effecten voor de maatschappij die herleidbaar zijn op groepsgedrag van problematische jeugdgroepen

30 Essentieel is dat maatschappelijke kosten herleidbaar zijn op het groepsgedrag van problematische jeugdgroepen. Bepaalde problemen kunnen externaliseren en/of
35 escaleren als gevolg van groepsdynamiek. Vooral jongeren laten zich meer door leeftijdsgenoten beïnvloeden. En als zij gedragsproblemen hebben (in relatie tot
40 verstandelijke beperkingen en/of psychische problematiek) zijn ze nog gevoeliger voor groepsdruk. Deze druk is bovendien groter naarmate jongeren zich meer identificeren met
45 hun eigen groep. Naast groepsdruk bevorderen ook wederzijds bevestigende interacties met leeftijdgenoten binnen de groep afwijkend en risicovol gedrag.

bron: Cebeon, 'Kostbare vriendschappen', december 2016

tekst 6**Lokale aanpak**

Om de maatschappelijke problematiek van problematische jeugdgroepen terug te dringen, is in de experimentgemeente een

5 toegespitste aanpak ontwikkeld, waarin alle betrokken partijen sinds ongeveer 2013 samenwerken in een keten onder gemeentelijke regie. Het gaat om een persoonsgerichte

10 aanpak van criminele en overlastgevende jeugdgroepen. Dit vertaalt zich in maatwerktrajecten met interventies van zowel partijen in het

15 sociaal domein (zoals jongerenwerk, re-integratie, begeleiding en leerplicht) als justitiële partners (zoals Openbaar Ministerie, reclassering en jeugdbescherming). De benadering van hinderlijke

20 jeugdgroepen is ingebed in de bredere wijkaanpak, waarin de gemeentelijke wijkregisseurs en jongerenwerkers een centrale rol vervullen in afstemming met de

25 wijkagent.

bron: Cebeon, 'Kostbare vriendschappen', december 2016